योगः। शताद्बद्धः। सहस्राद्बद्धः। अकर्तरीति किम्। शतेन बन्धितः। शतमृणं च भवति प्रयोजकत्वाच्च कर्तृसंज्ञम्।

विभाषा गुणे ऽस्त्रियाम्। २५।

हेताविति वर्तते। गुणे हेतावस्त्रीलिङ्गे विभाषा पञ्चमी विभक्तिर्भवति। जाड्याद्बद्धः। 5 जाड्येन बद्धः। पाण्डित्यान्मुक्तः। पाण्डित्येन मुक्तः। गुणग्रहणं किम्। धनेन कुशलम्। अस्त्रियामिति किम्। बुद्ध्या मुक्तः। प्रज्ञया मुक्तः।

षष्ठी हेतुप्रयोगे। २६।

हेतोः प्रयोगो हेतुप्रयोगः। हेतुशब्दस्य प्रयोगे हेतौ द्योत्ये षष्ठी विभक्तिर्भवति। अन्नस्य हेतोर्वसति।

10 सर्वनाम्नस्तृतीया च। २७।

सर्वनाम्नो हेतुशब्दप्रयोगे हेतौ द्योत्ये तृतीया विभक्तिर्भवति षष्ठी च। पूर्वेण षष्ठ्यामेव प्राप्तायामिदमुच्यते। कस्य हेतोर्वसति। केन हेतुना वसति। यस्य हेतोर्वसति। येन हेतुना वसति। निमित्तकारणहेतुषु सर्वासां प्रायदर्शनम्। किं निमित्तं वसति। केन निमित्तेन वसति। कस्मै निमित्ताय वसति। कस्मान्निमित्ताद्वसति। कस्य निमित्तस्य वस- 15 ति। कस्मिन्निमित्ते वसति। एवं कारणहेत्वोरप्युदाहार्यम्। अर्थग्रहणं चैतत्। पर्यायोपादानं तु स्वरूपविधिर्मा विज्ञायीति। तेनेहापि भवति। किं प्रयोजनं वसति। केन प्रयोजनेन वसति। कस्मै प्रयोजनाय वसति। कस्मात्प्रयोजनाद्वसति। कस्य प्रयोजनस्य वसति। कस्मिन्प्रयोजने वसति।

अपादाने पञ्चमी। २८।

20 अपादाने कारके पञ्चमी विभक्तिर्भवति। ग्रामादागच्छति। पर्वतादवरोहति। वृकेभ्यो बिभेति। अध्ययनात्पराजयते। पञ्चमीविधाने ल्यब्लोपे कर्मण्युपसंख्यानम्। प्रासादमारुह्य प्रेक्षते। प्रासादात्प्रेक्षते। आसनात्प्रेक्षते। शयनात्प्रेक्षते। प्रश्नाख्यानयोश्च पञ्चमी वक्तव्या। कुतो भवान्। पाटलिपुत्रात्। यतश्चाध्वकालनिर्माणं तत्र पञ्चमी वक्तव्या। गवीधुमतः सांकाश्यं चत्वारि योजनानि। कार्त्तिक्या आग्रहायणी मासे। अध्वनः प्रथमा सप्तमी 25 च वक्तव्या। गवीधुमतः सांकाश्यं चत्वारि योजनानि चतुर्षु योजनेषु वा।

अन्यारादितरर्तेदिक्शब्दाञ्चूत्तरपदाजाहियुक्ते। २९।

अन्य आरात् इतर ऋते दिक्शब्द अञ्चूत्तरपद आच् आहि इत्येतैर्योगे पञ्चमी विभक्तिर्भवति। अन्य इत्यर्थग्रहणम्। तेन पर्यायप्रयोगे ऽपि भवति। अन्यो देवदत्तात्। भिन्नो देवदत्तात्। अर्थान्तरं देवदत्तात्। विलक्षणो देवदत्तात्। आराच्छब्दो दूरान्तिकार्थे वर्तते। 30 तत्र दूरान्तिकार्थैः षष्ठ्यन्यतरस्याम् (३४) इति प्राप्ते पञ्चमी विधीयते। आरादेवदत्तात्। इतर इति निर्दिश्यमानप्रतियोगी पदार्थ उच्यते। इतरो देवदत्तात्। ऋत इत्यव्ययं वर्जनार्थे। ऋते देवदत्तात्। दिक्शब्दः। पूर्वो ग्रामात्। उत्तरो ग्रामात्। पूर्वो ग्रीष्माद्वसन्तः। उत्तरो ग्रीष्मो वसन्तात्। दिक्शब्द इत्यत्र शब्दग्रहणं देशकालवृत्तिनापि दिक्शब्देन योगे